

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JEZYKÓW OBCYCH W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM IM. JOSEPHINE GEBERT W CENTRUM EDUKACYJNYM „RADOSNA NOWINA 2000”

Zakładamy, że uczeń szkoły ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej jest osobą prawie dorosłą, odpowiedzialną za swoją edukację, świadomą znaczenia wykształcenia we współczesnym świecie. Nie ma więc potrzeby oceniania np. zeszytu, który ma stanowić dodatkowe źródło informacji, a nie przedmiot oceny. Uczeń prowadzi zeszyt w najbardziej efektywny dla siebie sposób, w zależności od stylu uczenia się i osobistych potrzeb. To samo dotyczy aktywności na lekcji. Na przykład w dyskusji uczeń ma wolny wybór, czy, kiedy i na jaki temat chce zabrać głos. Jako osoba odpowiedzialna za swoją naukę, musi wiedzieć, że np. niezabieranie głosu w dyskusji pozbawia go możliwości rozwijania tej umiejętności i może mieć wpływ na ocenę ze sprawności mówienia. Należy jednak pamiętać o czynniku osobowościowym. Wielu uczniów, nawet bardzo sprawnie posługujących się językiem obcym w piśmie, nie podejmuje się mówienia tylko dlatego, że się wstydzi i boi kompromitacji. Trzeba więc łagodnie zachęcać ich do zabierania głosu na lekcji, ale nie zmuszać do tego.

Zgodnie z Podstawą Programową uczeń potrafi praktycznie posługiwać się językiem angielskim, francuskim lub niemieckim na poziomie średniozaawansowanym (zakres podstawowy) i zaawansowanym (zakres rozszerzony) w zakresie następujących umiejętności zgodnie z uszczegółowieniem w podstawie programowej:

- rozumienie ze słuchu;
- rozumienie wypowiedzi pisemnych;
- tworzenie wypowiedzi ustnych;
- tworzenie wypowiedzi pisemnych;
- reagowanie ustne;
- reagowanie w formie tekstów pisanych;
- przetwarzanie tekstu ustnie lub pisemnie.

Ponadto uczeń posiada umiejętność samodzielnego uczenia się. Uczeń potrafi:

- korzystać z różnorodnych źródeł informacji w języku obcym (np. encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi) również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych;
- dokonać samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem;
- stosować strategie komunikacyjne oraz strategie kompensacyjne;
- dostrzec i być świadomym różnic i podobieństw między językami;
- współdziałać w grupie, np. w językowych pracach projektowych;
- organizować sobie pracę, zachowując systematyczność i samodyscyplinę.

ZASADY OGÓLNE:

1. Przedmiotowy System Oceniania (PSO) jest zgodny ze Statutem Szkoły.
2. W ramach oceniania przedmiotowego nauczyciel rozpoznaje poziom i postępy ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej danego etapu edukacyjnego i realizowanego przez nauczyciela programu nauczania uwzględniającego tę podstawę. W tym celu na początku cyklu przeprowadzana jest diagnoza wstępna, której wyniki podlegają porównaniu z przeprowadzanymi diagnozami w trakcie cyklu nauczania.
3. Ocenianiu podlegają cztery sprawności językowe, sprawności zintegrowane oraz gramatyka i leksyka w ramach osiągnięć edukacyjnych ucznia, czyli stan wiedzy i umiejętności uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.
4. O zakresie wymagań edukacyjnych, kryteriach i sposobach oceniania oraz trybie poprawiania oceny nauczyciel informuje uczniów na pierwszej lekcji języka obcego.
5. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie orzeczeń, opinii PPP oraz w wyniku rozpoznania indywidualnych potrzeb przez pracowników placówki).
6. Ocenę roczną wyraża się w sześciostopniowej skali od 1 do 6.

7. Ocenianie bieżące ma za zadanie umożliwić:
 - a. informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach ucznia;
 - b. udzielanie uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie mu informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - c. wskazywanie uczniowi mocnych (uzdolnień) i słabych stron, a przede wszystkim sposobów pracy nad nimi;
 - d. planowanie rozwoju ucznia, rozwijania jego uzdolnień, pokonywania ewentualnych trudności;
 - e. motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.
8. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie ustalonym w Statucie szkoły.
9. Jeśli wynik klasyfikacji śródrocznej ucznia wskazuje na to, że poziom osiągnięć edukacyjnych ucznia uniemożliwi bądź utrudni mu kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej, szkoła umożliwi uczniowi uzupełnienie braków w następujący sposób:
 - a. szczegółowe przedstawienie przez nauczyciela przedmiotu braków, pisemne wskazanie treści, które są niezbędne do opanowania przez ucznia,
 - b. oferta dodatkowych kart pracy, zadań i ćwiczeń pozwalających na przezwycięzenie trudności,
 - c. konsultacje indywidualne z nauczycielem przedmiotu.
10. Wszystkie oceny są dla ucznia i jego rodziców jawne, a sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na zasadach określonych w Statucie szkoły.
11. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela (w sposób określony w Statucie szkoły).
12. Kategorie i wagi ocen w dzienniku „Librus” w czasie nauczania stacjonarnego i zdalnego:
 - Sprawdzian z rozdziału – waga 10/ w czasie nauczania zdalnego – waga 6
 - Kartkówka – waga 7/ w czasie nauczania zdalnego – waga 5
 - Słuchanie – waga 10/ w czasie nauczania zdalnego – waga 7
 - Czytanie – waga 10/ w czasie nauczania zdalnego – waga 7
 - Odpowiedź ustna – waga 10/ w czasie nauczania zdalnego – waga 7
 - Wypowiedź pisemna w szkole – waga 7

- Wypowiedź pisemna w domu – waga 3/ w czasie nauczania zdalnego – waga 3
- Zadanie domowe – waga 2/ w czasie nauczania zdalnego – waga 2
- Aktywność – waga 3/ w czasie nauczania zdalnego – waga 3
- Konkurs językowy (uzyskanie dobrego wyniku w etapie pozaszkolnym) – waga 10

- 13.** W szczególnych przypadkach nauczyciel może podwyższyć lub obniżyć ocenę wynikającą ze średniej ważonej:
- w przypadku ucznia, który przez cały rok wykazywał się niezwykłą aktywnością, jest pracowity, pomocny i chętny do współpracy na lekcji, nauczyciel ma prawo podwyższyć mu proponowaną ocenę,
 - w przypadku ucznia, który przez rok szkolny wykazał się mniejszym zaangażowaniem oraz mniejszą pracowitością, sumiennością i aktywnością niż wskazywałaby na to ocena, która wynika ze średniej ważonej, nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę.
- 14.** Aby uzyskać ocenę końcoworoczną wyższą od zaproponowanej uczeń zobowiązany jest do napisania testu rocznego z okresu I i II. Zmiana proponowanej oceny następuje wtedy, gdy uczeń uzyskał ze sprawdzianu rocznego odpowiednią ilość przewidywanych punktów na ocenę wnioskowaną, zgodnie ze skalą oceniania. W podany powyżej sposób uczeń może uzyskać ocenę wyższą od proponowanej o **jeden** stopień.
- 15.** Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który ma na swoim koncie dodatkowe szczególne osiągnięcia (np. wygrane w konkursach przedmiotowych na szczeblu pozaszkolnym lub jest finalistą bądź laureatem olimpiady językowej).

SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH:

1. Nauczyciel sprawdza osiągnięcia edukacyjne ucznia możliwie często. Im większa liczba ocen cząstkowych, tym mniejszy błąd pomiaru.
2. Osiągnięcia edukacyjne ucznia są sprawdzane poprzez:
 - a. obserwację ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych;
 - b. udział ucznia w zajęciach, ćwiczeniach;
 - c. prace domowe;
 - d. wypowiedzi ustne: dłuższa wypowiedź na zadany temat, dialog, opowiadanie, prezentacja, rozmowa z odgrywaniem roli/na temat

ilustracji;

- Odpowiedź ucznia jest oceniana w 5 kryteriach:

- zakres struktur leksykalno-gramatycznych: zakres użytych struktur gramatycznych oraz różnorodność słownictwa;
- poprawność struktur leksykalnych, poprawność użytych form gramatycznych i słownictwa;
- płynność wypowiedzi: brak pauz lub występowanie nienaturalnych pauz w wypowiedzi;
- wymowa: wymowa dźwięków, akcentowanie i intonacja;
- treść: zgodność odpowiedzi z zadaniem, stopień rozwinięcia wypowiedzi;

e. wypowiedzi pisemne: odpowiedź na pytania, redagowanie form wypowiedzi, takich jak artykuł publicystyczny z elementami opowiadania, opisu (postaci, ilustracji) lub recenzji, rozprawka, list formalny, list prywatny, wpis na forum lub blogu;

f. sprawności czytania i słuchania: wielokrotny wybór, na dobieranie, prawda-fałsz, uzupełnianie luk, parafrazowanie, odpowiedzi na pytania;

g. gramatyki i leksyki: wielokrotny wybór, na dobieranie, uzupełnianie luk, parafrazowanie, poprawianie błędów, tłumaczenie zdań lub części zdań na język angielski;

h. sprawności zintegrowanych: zadania polegające na ustnym lub pisemnym streszczeniu usłyszanego lub przeczytanego tekstu, zadania polegające na ustnym lub pisemnym parafrazowaniu usłyszanego lub przeczytanego tekstu, zadania polegające na grupowej prezentacji projektu w formie ustnej lub pisemnej, zadania polegające na indywidualnej prezentacji projektu w formie dłuższej wypowiedzi ustnej lub pisemnej (od początku nauki w liceum), zadania polegające na prezentacji tematu połączonej z dyskusją;

i. kartkówki (niezapowiedziana forma pisemna obejmująca materiał z nie więcej niż 3 ostatnich jednostek lekcyjnych; czas trwania do 20 minut);

j. sprawdziany:

· przeprowadzane po zakończeniu działu; zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem; czas trwania sprawdzianu to 1 godzina lekcyjna;

· przeprowadzane w trakcie realizacji działu; obejmujące do 3 ostatnich jednostek lekcyjnych; czas trwania do 45 minut.

3. Uzyskane oceny są jawne, podlegają uzasadnieniu, a ocenione prace pisemne wglądowi.

4. Każdą ocenę można poprawić w trybie określonym w Statucie szkoły.
5. Sprawdziany, kartkówki i prace pisemne zapowiadane przez nauczyciela są obowiązkowe.
6. O terminach i zakresie prac domowych nauczyciel informuje na bieżąco.
7. Uczeń ma prawo do uzyskania pomocy nauczyciela w nadrobieniu zaległości wynikających z długotrwałej nieobecności w szkole. Termin nadrobienia zaległości podlega indywidualnym ustaleniom (adekwatnym do długości i przyczyny nieobecności).

Skala ocen ze sprawdzianów i kartkówek:

100 – 91%	- ocena bardzo dobra
90 – 85%	- ocena dobra +
84 – 75%	- ocena dobra
74 – 70%	- ocena dostateczna +
69 – 55%	- ocena dostateczna
54 – 50%	- ocena dopuszczająca +
49 – 40%	- ocena dopuszczająca
poniżej 40%	- ocena niedostateczna

OBOWIĄZKI UCZNIĄ :

1. Uczeń ma obowiązek posiadać na lekcji:
 - podręcznik,
 - ćwiczenia,
 - kserokopie ćwiczeń dodatkowych,
 - inne materiały zalecane przez nauczyciela.

2. Uczeń ma obowiązek odrabiać zadania domowe i być przygotowanym do zajęć stacjonarnych i w nauczaniu zdalnym. W nauczaniu zdalnym obowiązkiem ucznia jest aktywne uczestniczenie w zajęciach na platformach edukacyjnych używanych przez nauczyciela. **Uczeń musi być wyposażony w dostęp do sprawnego sprzętu komputerowego (laptop z kamerą i sprawnym mikrofonem) oraz szybkiego i dobrze działającego Internetu.**

3. Za szczególnie aktywną postawę na lekcji uczeń może otrzymać „plus” w rubryce aktywność. Trzy plusy są równoważne ocenie bardzo dobrej.

4. Obecność ucznia na zapowiedzianym sprawdzianie lub kartkówce jest obowiązkowa. Nieobecność ucznia jest zapisana w dzienniku znakiem „0” i może być tylko usprawiedliwiona ważnymi przyczynami losowymi, zaświadczeniem lekarskim lub udziałem ucznia w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych.

· w przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek zaliczenia sprawdzianu lub kartkówki w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela, nie dłuższym jednak niż dwa tygodnie od pojawienia się ucznia w szkole.

· w przypadku ucznia, który notorycznie przystępuje do sprawdzianów i kartkówek dopiero w drugim terminie (minimum drugi raz pod rząd), co wskazuje na celowe opuszczanie lekcji, nauczyciel ma prawo obniżyć mu ocenę.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

	POZIOM PODSTAWOWY			POZIOM PONADPODSTAWOWY		
	OCENA NIEDOSTATECZNA	OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA	OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
Znajomość środków językowych	Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.	<ul style="list-style-type: none"> zna i używa niewiele podstawowych słów i wyrażeń popęlnia liczne błędy w ich zapisie i wymowie zna i używa część wprowadzonych struktur gramatycznych popęlnia liczne błędy 	<ul style="list-style-type: none"> zna i używa część wprowadzonych słów i wyrażeń popęlnia sporo błędów w ich zapisie i wymowie zna i używa większość wprowadzonych struktur gramatycznych popęlnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych w 	<ul style="list-style-type: none"> zna i używa większość wprowadzonych słów i wyrażeń zwykle poprawnie je zapisuje i wymawia zna i używa wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> zna i używa wszystkie wprowadzone słowa i wyrażenia poprawnie je zapisuje i wymawia zna i używa wszystkie wprowadzone struktury gramatyczne 	<i>Uczeń spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą oraz wykazuje się wiedzą wykraczającą poza te kryteria.</i>

		leksykalno-gramatyczne we wszystkich typach zadań	trudniejszych zadaniach	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • popełnia sporadyczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić 	
Rozumienie wypowiedzi	Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela, ale w niewielkim stopniu rozwiązuje zadania na słuchanie • rozumie ogólny sens przeczytanych tekstów, ale w niewielkim stopniu rozwiązuje zadania na czytanie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela • częściowo poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie polecenia nauczyciela • poprawnie rozwiązuje zadania na czytanie i słuchanie • zwykle potrafi uzasadnić swoje odpowiedzi 	Uczeń spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą oraz wykazuje się umiejętnościami wykraczającymi poza te kryteria.
Tworzenie wypowiedzi	Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.	<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje niewielką część istotnych informacji • wypowiedzi nie są płynne i są bardzo krótkie • wypowiedzi są w dużym stopniu nielogiczne i niespójne • stosuje wąski zakres słownictwa i struktur • liczne błędy czasami zakłócają komunikację 	<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje część istotnych informacji • wypowiedzi nie są zbyt płynne i są dość krótkie • wypowiedzi są częściowo nielogiczne i niespójne • stosuje słownictwo i struktury odpowiednie do formy wypowiedzi • popełnia sporo błędów, które nie zakłócają komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje wszystkie istotne informacje • wypowiedzi są zwykle płynne i mają odpowiednią długość • wypowiedzi są logiczne i zwykle spójne • stosuje bogate słownictwo i struktury • popełnia nieliczne błędy 	<ul style="list-style-type: none"> • przekazuje wszystkie informacje • wypowiedzi są płynne i mają odpowiednią długość • wypowiedzi są logiczne i spójne • stosuje bogate słownictwo i struktury • popełnia sporadyczne błędy 	
Reagowanie na wypowiedzi	Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę	<ul style="list-style-type: none"> • czasami reaguje na wypowiedzi w 	<ul style="list-style-type: none"> • zwykle reaguje na wypowiedzi w prostych 	<ul style="list-style-type: none"> • zwykle poprawnie reaguje na 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie reaguje na pytania i 	

	dopuszczającą.	prostych i typowych sytuacjach życia codziennego <ul style="list-style-type: none"> • zadaje najprostsze pytania, które wprowadzono w podręczniku i czasami odpowiada na nie 	i typowych sytuacjach życia codziennego <ul style="list-style-type: none"> • odpowiada na większość pytań oraz zadaje niektóre z nich 	wypowiedzi w prostych sytuacjach życia codziennego <ul style="list-style-type: none"> • zadaje pytania i odpowiada na nie 	wypowiedzi w prostych sytuacjach życia codziennego <ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zadaje pytania i wyczerpująco odpowiada na nie 	
Przetwarzanie wypowiedzi	Uczeń nie spełnia kryteriów na ocenę dopuszczającą.	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje niewielką część informacji z tekstu słuchanego lub czytanego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje część informacji z tekstu słuchanego lub czytanego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje lub przekazuje ustnie większość informacji z tekstu słuchanego lub czytanego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje lub przekazuje ustnie informacje z tekstu słuchanego lub czytanego 	
Inne kryteria	<ul style="list-style-type: none"> • zwykle nie okazuje zainteresowania przedmiotem • zwykle nie jest aktywny na lekcji • zwykle nie jest przygotowany do zajęć • zwykle nie odrabia pracy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje zainteresowanie przedmiotem • rzadko jest aktywny na lekcji • często nie jest przygotowany do zajęć • często nie odrabia pracy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • czasami okazuje zainteresowanie przedmiotem • czasami jest aktywny na lekcji • zwykle jest przygotowany do zajęć • zwykle odrabia pracę domową 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje zainteresowanie przedmiotem • jest aktywny na lekcji • zwykle jest przygotowany do zajęć • regularnie odrabia pracę domową 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje duże zainteresowanie przedmiotem • jest bardzo aktywny na lekcji • jest przygotowany do zajęć • regularnie odrabia pracę domową 	<p>kryteria jak dla oceny bardzo dobrej</p> <p>plus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje zadania dodatkowe • samodzielnie doskonalili swoje umiejętności językowe • samodzielnie szuka innych informacji • pomaga innym

Ocenianie wypowiedzi pisemnych typu maturalnego jest zgodne z Kryteriami Oceniania Wypowiedzi Pisemnych zatwierdzonych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.*

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie podstawowym

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu elementów z polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych elementów rozwinął w zadowalającym stopniu.

- Jako element, do którego zdający *odniósł się* w pracy, należy uznać komunikatywną wypowiedź, która w minimalnym stopniu odnosi się do jednego z czterech podpunktów treści polecenia.
- Jako element *rozwinęty* w pracy należy uznać komunikatywną wypowiedź, która odnosi się do jednego z czterech podpunktów treści polecenia w sposób szczegółowy.
- Zdający *nie odniósł się* w pracy do elementu wówczas, kiedy nie realizuje podpunktu treści polecenia lub realizuje ten podpunkt w sposób niekomunikatywny.

Za wypowiedź przyznaje się **od 0 do 4 punktów**, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu elementów zdający się odniósł?	Ile elementów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 pkt	4 pkt	3 pkt	2 pkt	2 pkt
3		3 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt
2			2 pkt	1 pkt	1 pkt
1				1 pkt	0 pkt
0					0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której zdający odniósł się do 2 elementów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 pkt	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 pkt	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 pkt	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

Przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz środków o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. *‘There is a book on the table’* zamiast *‘On the table is a book’*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
-------	--

1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:

- nieczytelna LUB
- całkowicie niezgodna z poleceniem LUB
- niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).

2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego ucznia, jest powodem do wystawienia oceny niedostatecznej.

3. Jeżeli wypowiedź zawiera **60 słów** lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.

5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.

6. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych.

Interpretacja punktów wygląda wówczas następująco:

- 10 – 9 pkt – ocena bardzo dobra
8,5 – 7,5 pkt – ocena dobra
7 – 6 pkt – ocena dostateczna
5,5 – 4 pkt – ocena dopuszczająca
poniżej 4 pkt – ocena niedostateczna.

Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych na poziomie rozszerzonym

Zgodność z poleceniem (Elementy treści i formy)

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z pięciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z Tabelą A.

Tabela A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	forma	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny
	A	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ np. ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, w ciekawej formie (np. pytanie, cytat)	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne ALBO bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) ALBO ciekawe, oryginalne, ale odbiegające od tematu	brak wprowadzenia; wprowadzenie niezgodne z tematem, niejasne, nieczytelne, trudne do wskazania; wprowadzenie niekomunikatywne
	L	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. nie określa celu ALBO określa cel/powód pisania listu, ale odbiega od tematu ALBO cel nie jest określony jasno ALBO wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwne)	brak wstępu; wstęp niezgodny z tematem, niejasny, nieczytelny, trudny do wskazania; wstęp niekomunikatywny
2. pierwszy element tematu 3. drugi element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając	brak wypowiedzi LUB wypowiedź nie jest komunikatywna LUB wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu; wypowiedź bardzo pobieżnie dotykająca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument, cechę lub

				określenie, nie rozwijając go
4. podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi	R A L	zakończenie zgodne z tematem oraz treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami	zakończenie nie jest w pełni poprawne, np. jest zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi; odbiega trochę od tematu LUB treści wypowiedzi; zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztaampowe) LUB powtarza wstęp praktycznie tymi samymi słowami	brak zakończenia LUB zakończenie nie jest komunikatywne LUB zakończenie jest jedynie luźno związane z tematem oraz treścią wypowiedzi
5. fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	R A L	wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z Tabelą B.

Tabela B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	forma	1	0
1. Elementy charakterystyczne dla formy	R	teza jest poprawnie umiejscowiona w wypowiedzi	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i kończący	
2. kompozycja	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
3. segmentacja	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest konsekwentny	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

4. długość pracy	R A L	długość pracy mieści się w granicach 180–280 słów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
-------------------------	----------------------	---	---

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z Tabelą C.

Tabela C

Elementy treści	Elementy formy		
	4-3	2-1	0
10-9	5 pkt	4 pkt	3 pkt
8-7	4 pkt	3 pkt	2 pkt
6-5	3 pkt	2 pkt	1 pkt
4-3	2 pkt	1 pkt	0 pkt
2-1	1 pkt	0 pkt	0 pkt
0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Na przykład za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 5, a elementy formy oceniono na 2, za *zgodność z poleceniem* przyznaje się 2 punkty.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu.

W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli, czy wnioski wynikają logicznie z przesłanek).

2 pkt	wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
1 pkt	wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu
0 pkt	wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • szeroki zakres środków językowych • w pracy występują dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych
2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością i różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo ograniczony zakres środków językowych • w pracy użyte są wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości
<p><i>Jeżeli w wypowiedzi występują rażąco/liczne uchybienia w stosowności i/lub jednolitości stylu, wówczas liczbę punktów przyznanych za zakres środków językowych można obniżyć o 1 punkt (maksymalnie do zera).</i></p>	

Przez „naturalność” rozumiemy charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, natomiast przez „precyzyjne sformułowania” rozumiemy wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie słów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*.

Przez „stosowność” stylu rozumiemy dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumiemy konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)	
	nieliczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
nieliczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
 - nieczytelna LUB
 - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
 - niekomunikatywna dla odbiorcy (np. napisana fonetycznie).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest powodem do wystawienia oceny niedostatecznej.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **160 słów**, przyznaje się **0 punktów za zakres i poprawność środków językowych**.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności językowej w wypowiedziach uczniów ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów zapisu.
8. Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu traktowane są jako błędy językowe.

Interpretacja punktów wygląda wówczas następująco:

13 – 12 pkt	– ocena bardzo dobra
11 – 10 pkt	– ocena dobra
9 – 8 pkt	– ocena dostateczna
7 – 6 pkt	– ocena dopuszczająca
poniżej 6 pkt.	– ocena niedostateczna.

***Kryteria oceniania wypowiedzi pisemnych zgodne z wytycznymi oceniania zadań typu maturalnego dotyczą klas ponadgimnazjalnych.**

Szczegółowe kryteria oceniania na poszczególne oceny są dostosowane do podręczników i materiałów wprowadzanych przez nauczyciela w odpowiedniej klasie/grupie.

Przedmiotowy System Oceniania wchodzi w życie z dniem 1.09.2020.

Kopia tego dokumentu znajduje się w bibliotece szkolnej.